XXXI. évfolyam 79. szám
A. D. 2025. november

KERESŐ SZÓ

a rákosmenti evangélikusok értesítője

Menekülés Egyiptomba
afrikai fafaragás
(Szetlik Tibor tulajdona)

„…MINDNYÁJUNKNAK LEPLEZETLENÜL KELL ODAÁLLNUNK KRISZTUS ÍTÉLŐSZÉKE ELÉ”

(2 KOR 5,10)

A Szentírás több helyen beszél az utolsó ítéletről. Ami biztos: lesz utolsó ítélet. Az idejét nem tudjuk, váratlanul jön el. Az egész világot érinti, benne személy szerint minden egyes embert. A bíró Jézus Krisztus. Az ítélet alapja a cselekedetek. Az ítélet a Bírón, Jézus Krisztuson múlik.

Jézus elválasztja a juhokat a kecskéktől (mozaikrészlet, VI. század)

Máté evangéliumában egy példázat szól az utolsó ítéletről (Máté 25, 31–46): *„Amikor pedig az Emberfia eljön az ő dicsőségében, és vele az angyalok mind, akkor odaül dicsősége trónjára. Összegyűjtenek elé minden népet, ő pedig elválasztja őket egymástól, ahogyan a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. A juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja. Akkor így szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek az országot, amely készen áll számotokra a világ kezdete óta. Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám.”* A bal keze felől állóknak ugyanezeket sorolja fel, negatív előjellel. Mindkét csoport ugyanazt kérdezi: Mikor, Uram? Jézus válasza: *„valahányszor megtettétek ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg.”* És fordítva: az ítélet alapja az irgalmasság cselekedetei, amelyek az egyik csoportnak természetesek, a másiknak nem. Az ítélet pedig kétféle: Isten országa vagy távol Istentől.

Az ítélet minden népet érint, de nem politikai értelemben,[1] és nem is kollektíve. *„Mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemel, aszerint, amit e testben cselekedett: akár jót, akár gonoszat”* (2Kor 5,10), azaz kinek-kinek a maga élete esik ítélet alá. *„Nincs különbség, mivel mindenki vétkezett, és nélkülözi Isten dicsőségét”* (Róm 3,23), a jobb kéz felől álló juhok is.

A tettek közül vegyük például az adakozást. Vajon minden koldusnak, aki utamba kerül, adok pénzt ennivalóra? Nem, mert akkor a fizetésem megy rá. Lehet, hogy a szándék megvan, mégsem adok. A tett elmarad. Maradéktalanul nem tudok jót tenni. Maradéktalanul, mindenben senki sem tudja követni Isten parancsolatait. S mivel *„egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből”* (Mt 5,18), azaz a legkisebb részletig menően érvényes, ezért mindenki ítélet alá esik.

Csakhogy a hívőnek van szószólója, *az igaz Jézus Krisztus* (1Jn 2,1), aki már a kereszten elszenvedte az ő büntetését is. Csak erre lehet hivatkozni. A hívő már itt a földön hiszi ezt Jézusról, és nem az utolsó ítéletkor kap észbe. Ott már késő, ott már nem lehet.

Hegedűs Zsuzsa
hitoktató

[1] Mt 25,32. A görög szövegben a πάντα τὰ ἔθνη jelentése: minden nép, etnikum; a δῆμος jelentése: a szavazati joggal rendelkező démosz, (köz)nép.

ÁDVENTI VACSORAVENDÉG

Ádvent van. A boltokban október vége óta díszelegnek a karácsonyi portékák, és mi is kezdjük az ünnepre felkészíteni otthonainkat. De vajon tényleg erről a készülésről szól ez az időszak?

Teológusok úgy fogalmaznak, hogy valójában három ádventre emlékezünk. Elsőként a kétezer évvel ezelőtti eseményre, hogy a Megváltó jövetelével Isten meglátogatta népét, és megmutatta irántunk való nagy szeretetét. Ám az ádventi időszak egy másik jövetelt is előrevetít. Azt a napot, amikor Jézus dicsőségesen és teljes hatalmában fog visszatérni az idők végén. Néhány vasárnappal ezelőtt gondoltunk ennek a jövőbeli eseménynek bizony félelmetes voltára. Hiszen ez a nap a számonkérés, az Ítélet napja lesz. Ugyan jól hangzik, hogy erről a végső ádventről jövő időben fogalmazhatunk, de nem tudjuk, mikor következik be. Lehet, hogy még a mi időnkben, lehet, hogy majd csak unokáink életében. De nem lehet kizárni, hogy holnap vagy akár ma. Jézus úgy beszél a visszajöveteléről, mint egy eseményről, amely váratlanul fog eljönni.

Ezért van nagy jelentősége annak, hogy hogyan éljük meg a jelen ádventjét. Az előkarácsonyi időszakban már ritkán idézzük Jézusnak a Jelenések könyvében elhangzó mondatát: *„Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek; ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem.”* (Jel3,20) Milyen gyönyörű kép, benne van ádvent üzenete! Jézus ott áll, be akar térni az életünkbe.

Ám észrevettük, micsoda fordulat van Urunk megfogalmazásában: *„vele vacsorálok, ő pedig énvelem”*? Szeretettel arra vezet rá Jézus, hogy aki behívja őt „vacsorálni”, annak lesz majd helye az Ő mennyei asztalánál. A jövő ádventje, hogy az az utolsó nap öröm vagy rémület lesz-e a számunkra, most a jelenben dől el.

Református barátnőm hívő anyukája gyakran énekelte Áprily Lajos walesi dallamra írt sorait:

„Ó, Jézus, árva csendben az ajtón kívül állsz,
Bejönnél már, de némán kulcsfordulásra vársz.
Mi mondjuk, hogy miénk vagy, te vagy a név, a jel:
Ó, szégyen, hogy te légy az, akinek várni kell.”

(*Református énekeskönyv*, 722. ének)

Ez a versszak mindig megdöbbentett. Vallásos emberek várakoztatják az Urat? Vajon miért? Az ének folytatásában ott a válasz: „Ó, bűnök szörnyű bűne, mely téged így kizár!”

Jézus, a Szent jelenléte szembesít tökéletlen, vétkes voltunkkal. Halogatnánk ezt a lelki tükörbe nézést? Úgy tűnik, igen. Pedig az igazi ádvent erről szól: beengedni Jézust az életünkbe, hogy Lelke által elvégezze megújító, tisztító munkáját.

Ez az a lelki készülődés, amire szükségünk van karácsony előtt. Az a bátorság kell, amely révén a vámszedő Zákeus eltökélten otthonába hívta be az Urat. Ott pedig bizonyára meglepetésként érte, hogy Jézus nem szembesítette őt a csalásaival, a bűneivel. Ha így lett volna, azt az evangéliumok szerzői feljegyzik, ám az Úr szelíd szeretettel hallgatott.

Jézus ma is ezt teszi. Nem „olvas be”, csak hagyja, hogy azŐvele való találkozásban belül is megtörténjen bennünk egyfajta „kulcsfordulás”, változás. Akkor felénk is hangzik a bátorítás: ma veled vacsorálok, de te is fogsz majd azon a napon velem!

B. Pintér Márta
iskolalelkész

KARÁCSONY

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

„Tél volt, hó esett és jöttek az ünnepek. / Gondolkodtam, mit is adhatnék neked, / amit csak én adhatok, / amiről te is tudod, / hogy igazán én vagyok” (Piramis: Ajándék). Hó ugyan alig esik már mifelénk, de az ünnepek közelednek, és azon is bizonyára elgondolkodunk, hogy milyen ajándékkal lephetnénk meg egymást karácsonyra. A zeneszám fenti sorai teológiai értelemben is megfontolandók lehetnek: Mi az, amit Isten, és csakis ő adhat nekünk ajándékba, amiről mi is tudhatjuk, hogy tőle kaptuk?

Lukács evangéliumának „karácsonyi története” (Lk 2,1–14) alapján ajándékba kaphatjuk Istentől a *bátorságot*. Szükségünk van rá. A mindennapi tapasztalat azt mondatja a költővel, hogy „Ez a világ nem testálódott / Tegnaphoz húzó, rongy pulyáknak: / Legkülömb ember, aki bátor / S csak egy külömb van, aki: bátrabb” (Ady Endre: A Tűz csiholója). Krisztus követéséhez ma is bátorság kell! Nemcsak ott, ahol a szó szoros értelmében üldözik a keresztényeket. Egy 2024-ben napvilágot látott jelentés szerint a keresztények üldöztetése világszerte súlyosbodik. Több mint 365 millió keresztényt üldöznek a hite miatt – az Afrikában élők közül minden ötödiket, Ázsiában öt Krisztus-hívő közül kettőt – és az üldöztetés egyre erőszakosabbá válik *(Magyar Kurír)*. „Ne féljetek!”, biztat minket is az angyal az idei ünnepen. Azokat is erősíti, akiket nem bántanak a hitük miatt, akiknek „csak” a családban, a gyermeknevelésben, a szeretteikkel való kapcsolattartásban, a munkahelyi türelemben, az életük alkonyán kell kitartaniuk. Úgy bátorít az ünnepi angyalszó, hogy egyúttal örömöt is hirdet.

Az idei karácsonyon ajándékba kaphatjuk Istentől az *örömöt*. Szomorúan kevés jut belőle, és múlandó, akár az egykori hó. November 2-i gyülekezeti hírlevelünk képeit nézegetem a Rákoshegyen tartott reformációi családi délutánról, és eszembe jutnak az ottani karácsonyi gyermekműsorok, a felkészülés, a próbák, a kicsinyek és a felnőttek figyelme, öröme. A kereszténység, az istentiszteletek, az ünnepek, a közösség Krisztussal és egymással: életünk örömforrásai. Az Istentől származó boldogság és jókedv nem fakul ki, nem kopik el, nem szárad meg, mint a maradék sütemény. A kereszténység nehéz időkben is azzal az élménnyel énekelt Krisztusról, hogy „Öröm van nálad, még ha búbánat / Ér is minket, Jézusunk. Benned és véled mienk az élet, / Nagy Megváltónk, hű Urunk. / Te széjjeltéped a köteléket. / Ki benned bízik, sziklára épít, Örökké élhet, halleluja!” (*Evangélikus énekeskönyv*, 364. ének)

Örömre bátoríthat minket karácsony, de az ember Krisztus nélkül is elszánt és tetterős maradhat. Lelkendezni is tud számos okból, üdvözülni azonban önmagától képtelen. Az idei karácsonyon ajándékba kaphatjuk Istentől az *üdvösséget*. Életet adhatunk egymásnak és folytathatjuk is azt áldásképpen: az idei ünnepen örülhetünk a megszületőknek, és az életmentő ügyeletek is munkában vannak. Örök élettel azonban nem tudjuk megajándékozni egymást: azt Istentől és csakis tőle várhatjuk. 2025 karácsonya Jézus Krisztus földi születésének emléknapja. 150 éve, 1875-ben született Albert Schweitzer világhírű orvos, evangélikus lelkész. Az eszünkbe jut-e, hogy az idei ünnep mindnyájunk születésnapja lehet – az örök életre?

dr. Bácskai Károly
az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanára,
a gyülekezet másodlelkésze

ÚJÉV NAPJA

„…ÚJ ÉLET HAJNALA TÁMAD” [1]

„Mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztus Jézusban való hit által. Akik Krisztusba keresztelkedtetek meg, Krisztust öltöttétek magatokra” (Gal 3, 26–27)

Senkit sem hagy hidegen, hogy mi történt szűkebb vagy tágabb környezetében a mögénk került időben. Vannak, akik örömmel tekintenek vissza az előző évre, mert rengeteg jó dolog történt, és vannak, akik szomorúsággal, mert rengeteg nehézséggel kellett megküzdeniük. Volt, ahol gyarapodott a család, és volt, ahol előre kellett ereszteni szeretteiket. Az óévi emlékezések élettapasztalattá egységesednek. Miután értékeltük és tanulságokat vontunk le belőle, el kell engednünk az emlékezés világába. Istenes csendünkben, a múlt év mulasztásait, hibáit bűnbánó lélekkel merjük ott hagyni irgalmas Istenünk szívének nyitott ajtaja előtt, és lélekben is induljunk az idő egy újabb, 365 napból álló szakaszába, melyet 2026-nak nevezünk. Hagyjuk magunk mögött, hogy lehessen újat kezdeni, hogy Isten le tudja cserélni a lelkünkben mindazt, ami köt és gátol a hozzá vezető úton.

Mennyei Atyánk önmagából adva, a tiszta és boldog jövőt mutatja nekünk. Azt munkálja bennünk minden napunkon, hogy miként legyünk jobbak istenfiúságunkban, a Krisztusról mintázott énünk megnyilvánulásaiban. Elmúlt a régi. Kezdhetem az újat. Adj erőt nékem, hogy bátran induljak Új úton, mindig teutánad. Véled új élet hajnala támad” – fohászkodjunk ezért is énekünk szavaival. (*Evangélikus énekeskönyv*, 431,3.)

Pál apostol nagyon tudatosan és nyomatékkal arról beszélt egykor a galatáknak, és ma nekünk is, hogy Krisztus értünk hozott áldozatának az ajándéka az, hogy az Őt követő élet mindenki számára lehetőség a lelki életminőség pozitív, építő átalakítására. Jézus oltalma alatt tudhatjuk és élhetjük mindennapjainkat, és ez adja a boldogságtudatunkat az új évben is. Ez a boldogság, nem egy év eleji, majd napok múltával aktualitását veszítő formális jókívánság, hanem folyamatos megvalósítás, naponkénti célorientáltság: kinek tudom megmutatni a „krisztusi ruhámat”, azaz mit adhatok tovább, és kinek adhatok tovább abból a szeretetből, jóságból, türelemből, amit Istentől Jézus érdeméért kaptam? Hogyan tudom „átfolyatni” magamon Isten atyai szeretetének melegét, erejét, derűjét napi rutinjainkban, épp az utunkba kerülő, vagy a mellettünk élők felé?

Gyakran látjuk, hogy a Jézus nélküli emberek földi élete sodródás az időben, és nem célirányos haladás. A Jézusba vetett hit ettől nyújt védelmet. Óriási lehetősége a keresztyén embernek, hogy bizonytalanságaiban, erőtlenségeiben sincs egyedül, mert Jézusban mindenkor azt a barátot, tanítót érezheti maga mellett, aki igéjének útmutatásával lépésről lépésre vezet, hogy ne szenvedői, hanem építői legyünk az előttünk álló földi időnek, és felkészültek legyünk az örök idő elérkezésére. Mert minden napnak – a 2026-os évben is – a céliránya és a tétje az üdvösség. „Az élet jelszava: előre! Többet gondolj arra, amit tenned kell, mint arra, amit már megtettél.” (Søren Kierkegaard)

Nagyné Szeker Éva
a gyülekezet lelkésze

[1] *Evangélikus énekeskönyv*, 431,4. Énekszöveg: Túrmezei Erzsébet (1912–2000)

VÍZKERESZT

„…MÚLIK A SÖTÉTSÉG ÉS MÁR FÉNYLIK AZ IGAZI VILÁGOSSÁG.” (1JN 2,8)

Vízkereszt ünnepe a világosság győzelmét hirdeti. Háromszor mondta ki Isten a szót: *„Legyen világosság!”* (1Móz 1, 3)

Kezdetben elsőként teremtette Isten a világosságot És látta Isten, hogy a világosság jó. De a bűn tönkretette a világot, újra puszta, kietlen és sötét lett minden. Halottak földje lett, mert elszakadtunk Istentől.

Az idők teljességében Isten másodszor is kimondta a szót: *„Legyen világosság!”* Eljött a világba az igazi világosság, Jézus Krisztus. Azóta tudhatjuk, hogy bármit tapasztalunk, mégis a világosság fog győzni. Sőt, minél nagyobb a sötétség, annál ragyogóbban világít az igazi, tiszta fény, Jézus. Valóban múlik a sötétség és már fénylik az igazi világosság. Tárva az atyai ház ajtaja, van szabadulás, gyógyulás, van segítség.

Keresztségünk pillanatában harmadszor, a mi szívünk felett mondta ki Isten: „Legyen világosság ebben a szívben is” Ez történt a keresztségünkben: belénk ültette Isten az igazi világosságot. Azóta titokzatosan munkálkodik bennünk, hívogat a fénybe, ébreszti bennünk a vágyat a világosság után. Segít, hogy felé forduljunk, hogy Őt keressük.

Írországban van egy különös szokás. Az Atlanti-óceán partján, a kis halászfalukban karácsony szenteste egy égő gyertyát tesznek az ablakba. Ha egy vándor eltéved a sötétben, a gyertya fénye jelzi: ebbe a házba befogadják őt, bátran betérhet oda. Ez a szokás arra az időre nyúlik vissza, amikor az ír keresztyéneket üldözték. A keresztyének azért gyújtottak gyertyát az ablakban, hogy jelezzék: ahol a gyertya ég, ott biztonságban lehet az üldözött.

Amikor Krisztus Urunk kimondta a szót a kereszten: „elvégeztetett”, végleg legyőzte a sötétséget. Kiderült, hogy az isteni szeretet elpusztíthatatlan! A keresztségben ezt a legyőzhetetlen erőt ültette belénk Isten. Ha keresztségünkhöz hűségesek vagyunk, akkor bennünk is megtörténik a csoda, *„…múlik a sötétség!”* Szűnni kezd a szeretetlenség, önzés, irigység, büszkeség, önigazság … Krisztus bevilágít életünk legsötétebb zugaiba, megoldatlan kérdéseinkbe, legyőzhetetlennek gondolt hibáinkba, és felragyog a világosság. Így lesz világosságot nyert életünk mások számára is áldássá.

Vízkereszt ünnepe ezzel a kérdéssel szembesíti *gyülekezeteinket:* Ég-e a gyertya templomaink ablakában? Bejöhet-e templomainkba, aki bajba kerül, aki egyedül maradt, akit betegség, szegénység, magány kínoz? Kap-e ezekben a gyülekezetekben segítséget, oltalmat, vigasztalást? Elnyeljük a fényt, vagy továbbadjuk?

Személyes életünkre nézve pedig ezt üzeni az ünnep: Vedd a fényt és indulj, add tovább! Gyújts gyertyát életedben: kínálj menedéket, segítséget azoknak, akik sötétségben vannak, utat tévesztettek. Ezekben a sötét napokban szívesen gyújtunk világosságot kertekben, utcákon, otthonainkban. Minden földi fény csak halvány mása az igazi világosságnak. Emlékeztet arra, hogy úton vagyunk az örök világosság, a mennyei fény országa felé. Oda, ahol *„éjszaka sem lesz többé, és nem lesz szükségük lámpásra, sem napvilágra, mert az Úr Isten fénylik fölöttük, és uralkodnak örökkön-örökké.”* (Jel 22,5)

Megyek, mert mennem kell, örökre.
Mert visz a vágy, a tűz, a lélek.
Mert örök dalok égnek bennem,
Mert kívüled nincs hova lennem,
Mert nálad van, te vagy az Élet!
- Láttam Keleten csillagod!
(Sík Sándor: Láttam csillagát Napkeleten)

Ferenczy Erzsébet
lelkész

ÚJ TANÉV, ÚJ IRÁNYOK – FONTOS VÁLTOZÁSOKKAL INDULT A 2025–2026-OS TANÉV

Az idei tanév különösen izgalmas és meghatározó változásokat hozott intézményünk, a Podmaniczky János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola életében. Az új tanév nem csupán a tanulás és a közösségi élet megújulását jelenti, hanem szerkezeti és személyi változásokat is, amelyek hosszú távon meghatározhatják intézményünk arculatát és szolgálatát.

A legnagyobb örömhír, hogy iskolánk új tagintézménnyel bővült. A Cinkotán megnyílt Szőlőszem Evangélikus Óvoda az autizmussal élő, sajátos nevelési igényű kisgyermekek befogadását és fejlesztését vállalta fel. A tagintézmény az egykori evangélikus misszió épületében kapott helyet, amely most új élettel telik meg. Ezzel a lépéssel újfajta szolgálati terület nyílt meg, amely egyszerre építi a közösséget és segíti a gyermekek teljesebb kibontakozását. A cinkotai gyülekezet is örömmel és támogatással fogadta a kezdeményezést. Az intézmény vezetője Bertók Csilla tagintézmény-igazgató, aki többéves tapasztalattal és elhivatottsággal áll a feladat elé.

A szervezeti megújulás mellett személyi változások is történtek. Erdészné Nagy Éva főigazgató – aki évtizedeken át meghatározó alakja volt az iskola arculatának, nevelő-oktató munkájának –, 2025 december végével nyugállományba vonul. Az óvoda tagintézmény vezetője, Szabó Bálintné szintén hosszú és áldásos szolgálat után, augusztusban búcsúzott az aktív munkától. Helyüket olyan elhivatott és tapasztalt munkatársak veszik át, akik jól ismerik az intézmény szellemiségét és közösségét. A főigazgatói teendőket Szunyoghy Györgyi, eddigi főigazgató-helyettes látja el, míg az óvodai tagintézmény-igazgatói feladatokat szeptembertől Rosenberger Stefánia vette át. A vezetői csapat így megújult lendülettel, ugyanakkor a hagyományok tiszteletében kezdte el az új tanévet.

A változások időszakában fontos, hogy a közösség lelki életében megmaradjon a folytonosság. Iskolalelkészünk, B. Pintér Márta, aki hosszú ideje kíséri figyelemmel és szeretettel diákjainkat, ezt szem előtt tartva, részmunkaidőben továbbra is ellátja lelkészi feladatait nyugalmazása mellett. Kondor Péter püspök úr Várócziné Elekes Arankát jelölte ki a másik félállásos iskolalelkésznek, így az intézmény lelki és közösségi élete tekintetében a diákok és pedagógusok továbbra is megkapják a szükséges figyelmet és lelki támogatást.

Kiemelendő változás továbbá, hogy gyülekezeti hitoktatónk, Koczor Kinga evangélikus hittantanári feladatokat vállalt az iskola 1–2. osztályaiban. Ez az együttműködés újabb hidat épít a gyülekezet és az intézmény között, erősítve a közös szolgálatot, és elősegítve, hogy a gyermekek a mindennapokban is megtapasztalják a hit és a szeretet összekötő erejét.

Az új tanév tehát nem csupán a tanulás, hanem az építkezés ideje is: intézményünk egyszerre őrzi a múlt értékeit, és nyit új távlatokat a jövő felé. A változások mind azt a célt szolgálják, hogy közösségünkben minden gyermek és felnőtt megtalálja helyét, megerősödjön hitében, tudásában és emberségében – hogy együtt növekedhessünk, szolgáljunk.

„Bölccsé teszlek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod. Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.” (Zsolt 32,8)

Erdészné Nagy Éva
igazgató

A SZOLGAI AKARAT

Luther egyik legizgalmasabb és talán legvitatottabb műve jelent meg 500 évvel ezelőtt, 1525-ben. Címe: *A szolgai akarat.* Vulgáris tömörséggel úgy szokták ezt összefoglalni, hogy Luther tagadta az ember szabad akaratát. Ez az állítás nagyon messze van az igazságtól. De vajon miről is szól ez a könyv, és mi vezetett a megírásához?

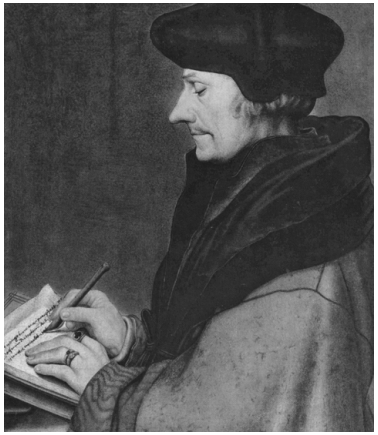

Hans Holbein: Rotterdami Erasmus

Luther korának egyik legelismertebb gondolkodója, Rotterdami Erasmus (1466–1536) uralkodók tanácsadója, jelentős humanista volt. Luther munkásságát tisztelettel figyelte, de nem foglalt állást sem mellette, sem ellene. Ő jelentetett meg egy könyvet *A szabad döntésről* címmel 1524-ben, melyben így ír: „a szabad döntést ezen a helyen úgy értjük, mint az emberi akarat erejét, amelylyel az ember képes odafordulni ahhoz, ami az örök üdvösségre vezet és ugyanettől elfordulni."[1] Erasmus szerint az ember valóságosan választhat két lehetőség, a jó és a rossz között. Érvelése inkább filozófiai, mint teológiai, mert bár Isten dolgairól szól, mégis inkább logikai érveket használ. Pál apostol iratait figyelembe sem veszi. Írásának summája, hogy az ember tud tenni annak érdekében, hogy elnyerje az üdvösséget.

Luther vitába szállt Erasmus-szal, ennek eredménye *A szolgai akarat* című könyve. Ő az isteni megváltás felől közelítette meg a témát, és azt a kérdést szegezi az olvasónak: Mitől van üdvösségem? Következetesen kitart amellett, hogy „semmire sem vagyunk képesek […] ha cselekszünk valamit, azt a bennünk munkálkodó Isten által tesszük."[2] A saját erőnk nem elegendő ahhoz, hogy megtartsuk Isten akaratát, a törvényt. Emiatt az üdvösség nem bér, hanem jutalom, nem megszolgáljuk, hanem kegyelemből kapjuk. Az ember önmagától csak megveti Istent, nem fogadja be Őt. Ő mégis kegyelemmel fordul felénk. Ha azt gondoljuk, hogy az üdvösségünk érdekében tehetünk valami jót, azzal el akarjuk rabolni Istentől a dicsőségét, és azt önmagunkra akarjuk fordítani. Az ember csak Istennel együttműködve képes a jóra.

Luther jelentős bibliai apparátussal támasztja alá véleményét. Milyen az ember? Az ember szívének szándéka gonosz (1Móz 6,5), az ember jobban szereti a sötétséget (Jn 3,19), a testtől született elválik a Lélektől születettől (Jn 3,6), csak a mennyből adatik nekünk bármi is (Jn 3,27). Mit tehet az ember? Isten nélkül semmit sem tudunk cselekedni (Jn 15,5), a növekedést Isten adja (1Kor 3,7). Luther állítja, hogy önmagától nincs egy igaz ember sem (Rm 3,10–12), és senki sem tesz jót (Zsolt 14,2–3). Ezzel szemben Isten megigazít. Nem cselekedetből igazulunk meg (Rm 3,20–28), a cselekedetben bízók átok alatt vannak (Gal 3,10), Luther szerint vagy cselekedet vagy kegyelem (Rm 11,6). Jézushoz menni csak akkor tudunk, ha az Atya vonz (Jn 6,44), Isten azonban azon könyörül, akin akar (Rm 9,14–18). Ez a mi reménységünk.

Zászkaliczky Pál
a gyülekezet felügyelője

[1] Rotterdami Erasmus: A szabad döntésről. Jel Kiadó, 2004, 93. o.
[2] Luther Márton: A szolgai akarat. Magyarországi Luther Szövetség, 2006, 127. o.

AZ ÉLET CSODÁJA ÉS A FELELŐSSÉG HATÁRAI
GONDOLATOK A MESTERSÉGES MEGTERMÉKENYÍTÉSRŐL

Az emberi élet kezdete a létezés egyik legcsodálatosabb pillanata. Nemcsak a megszületett ember számára kulcsfontosságú esemény, hanem a házaspár, a család, sőt a tágabb közösség örömének és ünnepének is forrása. Két ilyen pillanatot életemből sosem fogok elfelejteni: az elsőt, amikor először tarthattam karomban a mesterséges megtermékenyítés segítségével született három gyermekemet, és a másodikat, amikor a keresztség szentségében átélhettük újjászületésük megható, felemelő pillanatát.

A gyermekáldás azonban a 21. században – a tudomány és technológia rohamos fejlődésével – minden eddiginél összetettebb kérdéssé vált. Az élet kezdete körül felmerülő etikai és teológiai dilemmák ma különös hangsúlyt kapnak: Hol kezdődik az emberi élet? Hogyan kell viszonyulnunk a formálódó élőlényhez? Milyen beavatkozásokkal segíthetjük, és meddig irányíthatjuk a fogantatás folyamatát?

Az evangélikus tanítás az emberi életet Isten ajándékának tekinti, és érzékeny egyensúlyt keres a hit alapértékei és a tudomány nyújtotta lehetőségek között. Ha gondolatainkat a mesterséges megtermékenyítésre – közismert nevén a lombikbébi-eljárásra – szűkítjük, világossá válik: az evangélikus egyház célja nem a tiltás, hanem a felelős, etikai és lelkiismereti mérlegelésre való buzdítás. Az emberi méltóság, a házasság fontossága és az élet isteni rendje mind olyan alapértékek, amelyek meghatározzák az egyház álláspontját.

Az evangélikus etika középpontjában az a hitvallás áll, hogy az élet Isten kezében van. Ő az élet ura, aki megformálja az embert anyja méhében. Az ember tehát nem csupán biológiai lény, hanem Isten képmása, akinek élete a fogantatástól fogva értékes és védelmet érdemel. Ezért minden, az élet keletkezését érintő technikai beavatkozás mély erkölcsi felelősséggel jár.

Az evangélikus tanítás nem zárja ki a mesterséges megtermékenyítés lehetőségét, ám korlátokat szab annak gyakorlásában. A cél, hogy a beavatkozás valódi segítséget nyújtson a meddő pároknak, de ne váljon a természetes út általános helyettesítőjévé. Fontos alapelv, hogy az eljárás kizárólag házasságon belül, a házastársak közös, felelősségteljes döntéseként, orvosi és lelkiismereti megfontolások mellett történjen. Kiemelt etikai elvárás, hogy lehetőség szerint kerüljék el az eljárásban a felesleges embriók létrehozását, hiszen minden embrióban ott rejlik már az egész ember komplexitása is. Végül nem feledhetjük azt sem, hogy a gyermek utáni, Istentől kapott vágy nem homályosíthatja el annak a felismerését, hogy a gyermek nélküli élet is lehet teljes és értékes.

A meddőség ma már népbetegség, így nagy feladata gyülekezeteinknek, hogy együttérzéssel és megértéssel forduljanak azok felé, akik ezen betegséggel küzdenek. Az evangélikus szemlélet nem elítél, hanem kísér és támogat – miközben emlékeztet arra, hogy a technológiai fejlődés csak akkor szolgálja igazán az embert, ha megőrzi az élet értékét és a teremtés rendjét.

Pongrácz Máté
Evangélikus Hittudományi Egyetem,
doktorandus

A szerző a Középkör 2025. októberi alkalmán tartott előadását összegezte a lapunk számára.

GONDOLATOK A GYEREKBIBLIAKÖRRŐL – FELNŐTTEKNEK ÉS GYEREKEKNEK

A fény megváltozik

Rákoskeresztúri templomunkban minden hónap első vasárnapján tartunk gyermekbibliakört az ún. Godly Play módszerrel. A módszer különlegességéről már írtam bővebben a *Kereső Szó* hasábjain (lásd *Kereső Szó* 2024. november, 6. o.), most csak néhány jellemzőjét hozom az Olvasó elé. A szókapcsolatban (Godly Play) az „Isten” és a „játék” szó egyaránt benne van, valahogy úgy fordíthatnánk, hogy „játékban Istennel.” Olyan alkalmakat tartunk, amelyek során a gyerekek szabadon – minden elvárás nélkül – gondolkozhatnak Isten dolgairól, a Biblia történeteiről. Szabadon szemlélődhetnek, szabadon megfogalmazhatnak kérdéseket és válaszokat, szabadon alkothatnak és játszhatnak a természetes anyagokból készült tárgyakkal, amelyek a szobában körbeveszik őket. Minden alkalommal egy adott történet vezeti őket ebben a belső és külső munkában.

Halottak napjára a keresztségről szóló történetet választottuk. Ennek során az Atya, a Fiú és a Szentlélek szimbólumai jelennek meg, a keresztelést pedig egy játékbaba kézbevételével mutatjuk be. De hogyan kapcsolódik mindez a halottak napjához? A történet része a Fény meggyújtása. A Fény annak a fénye, aki azt mondta magáról: *„Én vagyok a világ világossága.”* A foglalkozás rámutat: mindenki kap a fényből, akit megkeresztelnek. De eljön az idő, amikor a fényünk megváltozik. Egyre vékonyabbá válik, majd teljesen eltűnik. Nem megszűnik a fény – megváltozik. (Aki jelen van, azt látja, hogy a gyertyát egy gyertyakoppintóval lassan elaltatjuk. A gyertya füstje felszáll, és szétterjed a szobában.) Mindenki dönthet arról, hogy a saját mécsesének a fényét eloltja–e. Biztos vagyok benne, hogy írásban nem tudom közvetíteni mindazt, ami a jelenlévőkkel történik ezeket a mondatokat hallva, és hogy mi zajlik a szívekben és fejekben ezekben a pillanatokban. De eljátszhatunk a gondolattal most (az olvasásban kicsit megállva): merünk-e szembesülni vele, hogy a fény, a mi fényünk egyszer elalszik, megváltozik, láthatatlanná válik? Mit érzünk és mit értünk mi ez alatt? A Godly play tovább vezeti a gondolatainkat: a gyertya füstje és illata itt van még mindig a teremben, és velünk marad. „Eljött az idő, amikor a Fény, Krisztus Fénye is megváltozott azért, hogy mindenütt ott tudjon lenni” – folytatódik a történetmesélés.

Ilyen a Godly Play. Jelképekkel és mozdulatokkal dolgozik. A résztvevők pedig nevesíthetik, (akár maguknak, akár a közösség körében) megfogalmazhatják, egy kérdéssel megközelíthetik, lerajzolhatják, ábrázolhatják, mit éreznek, mint gondolnak minderről. Így el lehet kezdeni foglalkozni azzal, amiről nehéz beszélni.

A fény növekszik

„Készen állsz? Készen állsz egy történet meghallgatására? Készen állsz, hogy részese légy valami különlegesnek?” – a Godly Play alkalmak mindig ezekkel a kérdésekkel kezdődnek. A kérdéseken túl további tevékenységeket végzünk, hogy a hallgatóság figyelmét meg tudjuk ragadni, és hogy a gyerekek összpontosítani tudjanak a történetmesélésre. Az alkalmon folyamatosan minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy ezt a fókuszált állapotot ne zavarjuk meg.

Nekünk – gyülekezeti tagoknak, szülőknek, nagyszülőknek – ugyanígy szól a kérdés. Akár az istentisztelet előtt is foglalkozhatunk ezzel, a padban ülve, magunkban: készen állok rá, hogy Isten Igéjére figyeljek? Készen állok rá, hogy részt vegyek az imádkozásban? Készen állok rá, hogy hangos szóval megvalljam a hitemet? Készen állok rá, hogy Isten megszólítson? Megadom a lehetőséget arra, hogy Isten megszólítson?

Ádventben ezek a kérdések még aktívabbá válnak számunkra. Ebben az időszakban arra kell késszé válnunk, hogy egy király jöjjön hozzánk. (Most a Godly Play történet szövegéhez térek vissza gondolatban.) Az Ő eljövetele egy titok. „A titokba nehéz belépni.” Az emberek nem tudják vagy elfelejtették, hogyan készüljenek fel erre, ezért boltról boltra futkosnak és hasznosnak tűnő dolgokat tesznek. Az egyház már régen megtanulta, hogy időre van szükség a titok befogadására, ezért különített el négy hetet ádvent számára. Ezekkel a mondatokkal kezdődik a történet a gyerekek számára.

Öt gyertyát gyújtunk meg az ádventi foglalkozás során, s a gyertyákkal mindig más bibliai szereplőre fókuszálunk: először a prófétákra, másodszor a szent családra, azután a pásztorokra, végül a napkeleti bölcsekre. Az ötödik gyertya a Krisztus-gyertya: a csecsemő Jézushoz kötődik. Végül az összes gyertya fénye megváltozik, hogy velünk lehessen, akárhová megyünk.

„Szánj időt arra, amit teszel. Szánj időt a szavakra” – szól az utasítás a történetmesélő számára a Godly Play anyagában. Ezek az instrukciók ismét jó tanácsokká válnak számunkra, hétköznapjaink és hitünk számára is. Ádventünket teljessé teszi, ha a gyerekeinkkel és az unokáinkkal töltött időben nemcsak a házimunkáról és a kötelező tennivalókról gondoskodunk, hanem valóban velük vagyunk, és nekik szenteljük az időt. De nem kell, hogy csak a mesélésre alkalmazzuk, vagy a gyerekekkel való foglalkozásra gondoljunk, amikor az odaszánást gyakoroljuk. Szánjunk időt olyan tevékenységre, ami szépet hoz létre a hasznos helyett. Szánjunk időt a beszélgetésre, ne csak felületesen társalogjunk. Szánjunk időt magunkra. Szánjunk időt az Istennel való beszélgetésre egy gyertya mellett. Ne felejtsünk el készülni a titokra, engedjük, hogy kinyíljon számunkra!

Koczor Kinga Dóra
hittanár

SZOLGÁLATAINK 2025. MÁJUS 11. – 2025. NOVEMBER 3.

AKIK A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESÜLTEK:
Novák Bence Attila, Szántó Áron, Jánosi Linett Emma, Veres Olivia, Somogyvári Patrik, Szövördi Noah Miklós Gábor, Cziráki Miron, Szabó Rebeka, Csákó Attila, Mayer Frigyes, Garami Botond, Zgut György Martin

AKIK HÁZASSÁGUKRA ISTEN ÁLDÁSÁT KÉRTÉK:
Jánosi Marcel – Balázs Tímea

AKIKET UTOLSÓ FÖLDI ÚTJUKON ELKÍSÉRTÜNK:
Varga László (85), Pokaraczki Jenő (74), Kovács Mihály (88), Filipszki György (81), Nagy Józsefné sz. Majdanics Ilona (76), dr. László Imréné sz. Bagó Erzsébet (88), Kozma Pálné sz. Szebenszki Magdolna (87), Kokh Csaba József (68)

AZ EGYHÁZFENNTARTÁSRÓL

Kérjük a gyülekezet tagjait, hogy – akik ezt még nem tették meg – fizessék be 2025. évi egyházfenntartási hozzájárulásukat.

Ennek összege legalább:

- nagykorúak esetében a nettó jövedelem 1%-a
- diákok, nyugdíjasok, egyedülállók esetében 1.100,- Ft/hó
- önálló keresettel rendelkezőknek 2.200,- Ft/hó
- presbitereknek 3.300,- Ft/hó

Bankszámlaszámunk: **11717009-20004934**

Készpénzes fizetésre a lelkészi hivatal nyitvatartási idejében, valamint istentiszteletek előtt és után van lehetőség. A gyülekezet fenntartása a mi feladatunk, abban sem központi egyházi, sem állami segítségre nem számíthatunk. Bármennyire is törekszünk hatékony gazdálkodásra, a költségeink folyamatosan emelkednek. Ezért kérjük, és köszönettel vesszük a testvérek befizetéseit. Az egyházfenntartási hozzájáruláson felül adományukat is szeretettel várjuk.

A TÉLI ISTENTISZTELETI RENDRŐL

A gyülekezet presbitériuma a drasztikusan megemelkedett fűtési költségek miatt idén is úgy döntött:

ISTENTISZTELETEKET 2025. NOVEMBER 9-TŐL 2026. MÁRCIUS 22-IG CSAK A KERESZTÚRI TEMPLOMBAN TARTUNK.

KEZDÉSI IDŐPONT: 9:00 ÉS 11:00 ÓRA

Ide hívjuk és várjuk a csabai, a hegyi és a ligeti testvéreket egyaránt. Ez alól csak a karácsonyi napok a kivételek. Az ünnepi istentiszteleti rendet alább részletesen közöljük.

ÁDVENTI ÉS KARÁCSONYI PROGRAMJAINK

november 29.
15 óra ÁDVENTI CSALÁDI KÉZMŰVES DÉLUTÁN – Rákoskeresztúr (gyülekezeti terem)
december 7.
15 óra ÁDVENTI TEADÉLUTÁN – Rákoskeresztúr (gyülekezeti terem)
december 10.
17 óra PODMANICZKY ISKOLA ÁDVENTI KONCERTJE – Rákoskeresztúr (templom)
december 14.
11 óra CSALÁDI ÉS IFJÚSÁGI ISTENTISZTELET – Rákoskeresztúr (templom)
december 16.
17.30 óra A KÖRÖSI ISKOLA KARÁCSONYI KONCERTJE – Rákoskeresztúr (templom)
december 4., 11., 18.,
10 óra ÁDVENTI ISTENTISZTELETEK – Rákoskeresztúr (gyülekezeti terem)

ÜNNEPI ISTENTISZTELETI REND

december 24. SZENTESTI ISTENTISZTELET
17 óra – Rákoskeresztúr (templom)
17 óra – Rákoshegy (templom)

december 25. KARÁCSONY ÜNNEPE
9 óra – Rákoshegy (templom)
9 óra – Rákoscsaba (templom)
11 óra – Rákoskeresztúr (templom)

december 26. KARÁCSONY MÁSODNAPJA
9 óra és 11 óra – Rákoskeresztúr (templom)

december 28.
9 óra és 11 óra – Rákoskeresztúr (templom)

december 30. 17 óra GYÁSZISTENTISZTELET – Rákoskeresztúr (templom)

december 31. 16 óra ÓÉV ESTI ISTENTISZTELET – Rákoskeresztúr (gyülekezeti terem)

2025. január 1. 11 óra ÚJÉVI ISTENTISZTELET – Rákoskeresztúr (templom)

Gyülekezeti terjesztésben és használatra

Rákoskeresztúri Evangélikus Egyházközség
1173 Budapest, Bakancsos utca 2.
Nagyné Szeker Éva lelkész tel.: (+36 20) 824-8021
e-mail: eva.szeker@lutheran.hu
rakoskeresztur@lutheran.hu
https://rakoskeresztur-lutheran.hu
Számlaszám: 11717009-20004934
Felelős kiadó: Nagyné Szeker Éva
Szerkesztette: Mirák Katalin
Grafikai terv és tördelés: Szetlik Péter Tibor

Nemzeti Együttműködési Alap

A Kereső Szó megjelenését a Nemzeti Együttműködési Alap támogatja